

ČESKÝ STAVÁK

KNiha 2

VZORNÍK A METODIKA
POSUZOVÁNÍ ČESKÉHO STAVÁKA

Praha 1997

VZORNÍK A METODIKA POSUZOVÁNÍ ČESKÉHO STA VÁKA

Tabulka maximálních doporučených strážek za hrubé vady u jednotlivých pozic.

Pozice	Bodů	Pozice	Bodů
1. Hlava	5	10. Kresba	8
2. Oko	5	11. Postava	8
3. Obočnice	5	12. Stavba těla	8
4. Zobák	8	13. Křk	6
5. Ozobí	6	14. Volatost	8
6. Barva	8	15. Křídla	6
7. Lesk	8	16. Ocas	6
Svit	4	17. Nohy	6
8. Struktura peří	5	18. Postoj	6
9. Pernaté ozdoby	výluka	19. Celkový dojem	2
		20. Kondice a péče	3

Seznam výluk

- vyjmenované zásadní hrubé vady kresby, měnící charakter kresby vč. „krajáku“
- různookost a jiné než předepsané zbarvení očí
- svesená křídla a zdvižený ocas
- hrubé anatomické deformace (chybějící drápek a pod.)
- úplná nevolatost
- výskyt pernatých ozdob
- 15 a více per v ocase

16. Nohy:

nohy jsou střední délky (výšky) nebo i mírně vyšší, neopětené, červeně zbarvené se světlými drápkami.

Taxativně vyjadřitelné vadý: chybějící 1 a více drápeků - *vyluka*, zcela tmavé dráčky u bílých, žlutých, žlutopruhičích a dále sedlatých a bělokosť všech barev - 2 body, u ostatních maximálně 1 bod (možno tolerovat).

Vadý hrubé: výrazně opětené nohy, příliš nízké nohy (krátké), jednotlivá pířka na noze a prstech jsou vadou malou či spíše nedostatečnou přípravou na výstavu (tedy chybou chovatele), výrazně podkleslé nohy.

Vadý malý: poněkud nižší (kratší) nohy, mírně podkleslé nohy, zbarvení nohou zamodralé či našedlé.

Při posuzování výšky nohou je důležité všechny holuby prohlížet ze stejného bočního úhlu. Přednost dáváme mírně vyšší noze, úměrné ostatním proporcím těla. Při výskytu deformací je třeba rozlišit mechanické poškození nebo otlaky na nohách od deformací způsobených nemocí (salmonelóza a pod.). Projev nemoci znamená automaticky výluku.

17. Postoj:

je velmi důležitou estetickou součástí exteriéru u všech voláčů, včetně staváků. Musí být vzpřímený pod úhlem 45° měřeno jako úhel mezi pomyslnou podélnou osou těla (od oka ke konci ocasu) a vodorovnou podložkou.

Vadý hrubý: obrácený postoj zadní části těla vzhůru, jednoznačně vodorovný postoj.

Vadý malý: příliš vzpřímený, méně vzpřímený, široký.

Při posuzování postoje dochází na výstavách velmi často k nepřijímným omylům zejména u holubů s nedostatečnou dřeztůrou, kterých je stále většina. Tito holubi zejména první dva dny neradi předvádějí správný postoj, což se mnohdy třetí a čtvrtý den změni. Proto posuzovatel musí tuto pozici posuzovat velmi obezřetně. Správný postoj úzce souvisí také s délkou nohou a ocasu. Jako ideální délka nohy se jeví cca 39-40 mm u neopětené části a cca 110 mm u celé nohy.

18. Celkový dojem:

Český stavák musí působit dojmem živého, temperamentního holuba s dokonalým opětením a barevností. Všechny části jeho těla musí být ve vzájemné proporcii a vytvářet harmonický dojem dokonalého voláče střední velikosti. K bodovým srážkám se tato kolonka u staváků prakticky téměř nepoužívá.

19. Kondice a péče:

V této kolonce je možné srážet body za všechny nedostatky kondice holuba a chovatelské péče. Zejména se jedná o stav opětení (rozpeřenosti), zdravotní stav a čistotu všech částí těla a opětení. Bodové srážky se používají zpravidla v rozpětí 1 až 2 body.

Použitá literatura:

Dosavadní vzorník českého staváka od roku 1936

„Český stavák“ - Vojtěch Mršítek 1946

Interní klubové materiály od kolektivu autorů

Vlastní publikované materiály od roku 1974

Měření některých měřitelných částí provedli z větší části bratři Zdeněk a Karel Bekoví.

V Z O R N Í K

českého staváka a metodický výklad posuzování.

Vzorník a výklad k němu je základní normou pro posuzovatele i chovatele českých staváků, kterou Klub ovlivňuje a usměrňuje další šlechtění našeho nejrozšířenějšího plemene holubů.

První vzorník vydal Klub chovatelů českých staváků v roce 1927 a doplňky k tomuto vydání v roce 1935. Po válce, v roce dvacátého pátého výročí Klubu, byl v roce 1949 vydan další vzorník, který sice neobsahoval mnoho změn, zato však to byly změny zásadní. Bylo upuštěno od holubů velkých a dlouhých postav a křídél, na druhé straně byla zdůrazněna barva, lesk a svit opětení. Začalo dlouhé období honby za barvou a leskem na úkor volatosti a typové dokonalosti. Další vzorník vyšel v roce 1974 a zpracoval ho již pro účely bodovacího systému posuzování tehdejší předseda Klubu Ing. František Župka. Také tento vzorník platil velmi dlouho a byl nahrazen až současným vydáním z počátku devadesátých let. Klub, veden snahou o zdokonalení posuzování a jednotný výklad poměrně nevhodně členěného vzorníku, vydává v návaznosti k tomuto poslednímu vydání ČSCH tento velmi podrobný vzorník s metodickým výkladem. Ten samozřejmě není a nemůže být v rozporu s oficiálním vzorníkem na jehož přípravě se Klub konečně podílel. Nový má nepochybnou výhodu oproti všem dosavadním v tom, že stanovuje pořadí důležitosti jednotlivých znaků. Náš výklad navíc první v historii posuzování určuje konkrétní vyšší srážek u těch vad, které lze taxativně a jednoznačně vymezit, změřit či popsat. To by podle dosavadní zkušenosti mělo vést ke sjednocení způsobu posuzování. Z dosavadní praxe a vyhodnocení stížností na posouzení staváků na našich výstavách vyplývá, že největší diference v posouzení stejné vady bývají právě u těch vad, které lze taxativně vymezit (např. různookost, 13 a více per u ocasu, barevná krajní letka u bělokosů a pod.)

O doplňující výklady ke vzorníku nebyla v minulosti nouze ani v některých dalších publikacích. Za nejvýznamnější a nejzdařilejší je nutno považovat monografii „Český stavák“ od Vojtěch Mršítky v roce 1946. Hlavním účelem tohoto vydání je, aby se dostalo do rukou všech členů Klubu a chovatelů staváků, a také všem posuzovatelům a adeptům na posuzovatele. Nepochybujeme, že tuto pomůcku uvítají a že i výrazně pomůže zlepšit úroveň posuzování na všech výstavách a soutěžích.

Pro úplnost je nutno uvést, že vzorník českého staváka byl prvně uveřejněn v čísle 7 časopisu „Zvířena“ v roce 1926.

Postup při posuzování českých staváků.

Před vlastním posuzováním by měl posuzovatel provést svou teoretickou přípravu, která spočívá v práci se vzorníkem Zvlášť posuzovatel, který není na staváky specializován, by měl před výkonem pročíst všechny části vzorníku, které dokonale nezná. Listování ve vzorníku při posuzování nejen zadržuje výkon, ale také nevzbuzuje velkou důvěru v kvalitu posuzovatele a samotného posouzení. Je nutno si uvědomit, že posuzování staváků je mnohem komplexnější a náročnější, než posuzování většiny ostatních plemen. Zatímco i u většiny světových plemen, např. pávíků, kingů, anglických voláčů, kariérů, parukátů a pod., stačí posuzovatel soustředit se na 3 až 4 stěžejní znaky plemene a ostatních znaků si příliš nevěšmat, u staváků prakticky žádné podružné znaky neexistují. U staváků se používá srážek prakticky u všech pozic oceňovacího listku. Určení podstatného je proto také mnohem těžší než u dřívější většiny ostatních plemen. V souladu se vzorníkem preferujeme tělesné tvary, volatost, délku krku a držení těla (postoj).

Na začátku posuzování musí posuzovatel prohlédnout celou kolekci každého jednotlivého rázu a udělat si pro svoji potřebu pořadí 5 - 8 nejlepších jedinců. Toto fiktivní pořadí se samozřejmě nemusí shodovat s výšleďným pořadím, protože některé vady se objeví až při vlastním posouzení v ruce, např. křivá hrudní kost, podocasník, vyřezaná krajní pera v ocase a letkách a pod. Není správné, aby si posuzovatel nechával holuby podávat a aby si nekontroloval stáří holuba podle kroužku, přičemž také kontroluje správnou velikost a plátnost kroužku. Okamžik, než vezme posuzovatel holuba do ruky, je velmi důležitá fáze posuzování. To je holub ještě v poměrném klidu a je nutno si všimnout zejména tvarových stránek, postoje a délky křídla. Po vypuštění z ruky je většina nedrezúrovňaných holubů v určitých stresech a nelze některé pozice zcela objektivně posoudit.

Posuzovatel není povinen holuby natukovat a navíc natukování perorální cestou (ústy) je krajně nehygienické. Někteří posuzovatelé používají natukovací přístroje z Německa, které otláčkají hygieny z větší části řeši. Z tohoto důvodu je potřebné, aby holubi měli klecovou drezúru a sami se natukovali na podnět posuzovatele. Ideální je, když chovatel 2-3 týdny před výstavou přivýká holuby na výstavní klec a aby holubi byli na výstavě den před posuzováním. Na druhé straně je třeba si uvědomit, že krotkost holubů představuje a nahrazuje 80% klecové drezúry. Proto je dobré, když v době výstav bere chovatel holuby demně do ruky, pokud nemá podmínky pro klecovou drezúru.

Zejména při posuzování na speciálních výstavách a celostátních výstavách by měli vzácnější rázy posuzovat nejzkušenější posuzovatelé. Naprostá znalost současného stavu šlechtění jednotlivých rázů je pro úspěšné posuzování nezbytností.

Mezi chovatelé a posuzovatelé stávků jsou diskutovány dva krajní názory na způsob posuzování nejrozšířenějších rázů na straně jedné a na přístupu k posuzování vzácných rázů na straně druhé. Je možné, a zdá se být i logické, požadovat stejné měřítko pro obě krajní kategorie s odúvodněním, že většina chovatelů pochopí, že vyšlechtit na příklad černého bělopruhého staváka na pocitových 92 bodů je mnohonásobně obtížnější, než dosáhnout stejného počtu bodů u močrtoho či černého sedlatého. Ukazuje se však, že jen malé procento z chovatelů je ochotno dlouhodobě akceptovat relativní neúspěšnost v soutěžích na výstavách. To úzce souvisí s odbytem odchovu a zájmem dalších chovatelů o málo chované rázy. Proto při takovém způsobu posuzování hrozí odliv zájmu o chov málo chovaných a vzácných rázů a v konečném důsledku i zaplavení výstav běžnými rázy a plemeny. Jisté není chovatelským cílem, aby se výstavy a soutěže staly monotonní přehlídkou modrých a černých staváků, modrých bezpruhých pštrosů, bílých kingů a podobně. Druhým extrémním přístupem je volání po značné toleranci k málo chovaným rázům. To ovšem také není cesta, která by nutila chovatele k většímu úsilí a také by nebyla spravedlivá vůči ostatním rázům. Proto je nejvhodnější zvoit kompromisní řešení mezi těmito extrémny, nikoliv přehližením jednotlivých vad, ale rozumným a uváženým posouzením těch vad, které jsou u daného vzácného rázu ve vývoji. Tak například za barvu a lesk u červeného bělopruhého v určitém stupni prošlechtnosti nestrážíme 4 až 5 bodů, jako bychom stráželi u červeného bělokosa, ale jen 1 až 2 body.

Na druhé straně u nejprošlechtnějších rázů se musí posuzovatel zabývat i nejdůležitějšími detaily například barvy, lesku, struktury perí a podobně, aby posílil i nejmenší rozdíly v kvalitě špičkových holubů a celých kolekcí.

Samostatným vážným problémem je otázka dovolených a nedovolených úprav, zejména kresby. Dřeznou se obecně zásady, že dovolená úprava je taková úprava, která není na první pohled patrná. Všechny ostatní formy úprav jsou nedovolené a mohou vést nejen k bodové strážce, ale i k výluce holuba z ocenění. Za nedovolené úpravy kresby považujeme takové úpravy, kdy došlo k vyřazení či vysřazení většího množství perí tak, že vzniklo souvislé holé místo. Bývá to nejčastěji při úpravě kresby lysky a plátníku, kresby hlavy u sedlatých a odstranění podocasníku u sedlatých.

Důležitou vlastností volatosti v chovu je i pružnost volate, aby holubi neměli s uvolněným přefouklým voletem potíže při krmení mláďat. Takové jedince je lépe vyřazovat z chovu. Na druhé straně jsou již překonané názory některých členů Klubu v minulosti, že stavák je střední voláč a tudíž může být jen „středně“ volavý. To je samozřejmě nesmysl, všichni vynikající holubi minulosti i současnosti byli vždy dokonale volatí. V tom spočívá také klíč k mezinárodnímu uplatnění českých staváků. Kvůli posouzení volatosti si nesmí posuzovatel nechat holuby nosit aby viděl jak vypadá volatost dítě, než vezme holuba do ruky. Někteří jedinci mohou být po vzeti do ruky stresovaní (zejména mladá zvířata) a obtížně se pak posuzují i po nafouknutí. Souhmí dojmů před i po nafouknutí dá posuzovatel celkový obraz, a to i o délce křída.

14. Křídla:

Jsou pro staváka důležitým prostředkem k letu. Jsou silná, rovná, k tělu dobře přilázaná, dobře kryjí záda, nekřídí se a jsou o cca 2 cm kratší než ocas. Špičky křídla jsou poměrně tupé, jelikož vyžadujeme poměrně široké rovné letky. Letky nesmí být úzké a šavlovitě prohnuté.

Tezativně vyjádřitelné vady: zřetelně svěšená pod ocase - *vytluka*.

Vady hrubé: dlouhá (až téměř ke konci ocase), šavlovitá, zkrácená (i to je možno posoudit pouze před vzetím holuba do ruky).

Vady malé: mírně delší křídla, poněkud zkrácená křídla, užší šavlovitě prohnuté letky, nedostatečně přiléhající oblouky křídla k hrudi, příliš ostré špičky křídla (málo tupé).

Délka a tvar křídla proocházela v minulosti vývojem od velmi dlouhých, šavlovitých křídla až po dnešní požadavek křídla středně dlouhého až mírně kratšího, nezkráceného. Tvar, délku a okolnost, zda se nekřídí, musí posuzovatel posoudit ještě než vezme holuba do ruky. Po vypuštění do klece může méně drezúrovňaný holub i dosti značně křídí křídla a ty pak působí opticky i delším dojmem. V ruce se naopak posuzuje tvar a šířka letek.

15. Ocas:

Je poměrně úzký, dobře složený, střední délky nebo i mírně kratší, přesahuje konce křídla o cca 2 cm, je nesen v linii zad a nedotýká se země. Obsahuje 12 per středně širokých, stejné délky.

Vady taxativně vyjádřitelné:

-chybějící krajní pera - 4 body.

-13 per - 5 bodů

-14 per - 6 bodů

-15 a více per - *vytluka*

-9 a méně per - podle okolnosti buď *vytluka* (nedovolená úprava) nebo silné rozptěření do kolonky kondice

-10 a 11 per posuzujeme jako malou vadu.

- silně zdvížený ocase vyřadit zřetelnou kolíbkou - *vytluka*.

Vady hrubé: velmi široký, silně střískovitý, zdvížený nad linii zad, uprosředě dělený (rozeklaný), vidlicovitý, silně neuspořádaný.

Vady malé: poněkud širší, mírně střískovitý, delší, poněkud neuspořádaný, snížená krajní 1 až 3 pera dotýkající se země.

Délka, tvar a sklon ocase jsou důležité estetické prvky, které je nutno posuzovat v poměru k délce a tvaru celého těla, nohou a křídla. Ocase se opírají převážně holubi s krátkými nohami.

Vady hrubé : souvislé bílé nebo bíle prokvetlé plochy mimo štíty a záda, kresba na menší ploše než dvě třetiny štítů, silně sítá kresba štítů.

Vady malé : menší nepravidelnosti v kresbě štítů, výrazný jeden nebo oba bílé pruhy na křídle, jednotlivá bílá nebo prokvetlá píčka mimo štíty a záda, mírně sítá šupinatost (kapratost).

U tohoto rázu barevná záda jsou přednostní.

10. Postava:

odpovídá postavám středně velkých voláčů jejichž délka je kolem 40 cm. Hrudí je dobře vyvinutá a osvalená. Trup (tělo) je při typickém postoji nafouklého holuba držen vzpřímeně pod úhlem 45°. Požadujeme délku 37-40 cm, a to u holubů 38-40 cm a u holubic 37-40 cm.

Vady hrubé : délka pod 35 cm, u samců pod 36 cm, příliš dlouhá postava (42 cm a více), pokud není délka způsobena extrémně dlouhým ocasem, značně útlá nebo značně hřmotná postava.

Vady malé : poněkud delší nebo kratší postava než je předepsáno, poněkud útlejší postava, mírná hřbatost zad při vrkání, delší zadní partie postavy (od nohou dozadu), příliš krátká přední partie (pokud to není způsobeno krátkým krkem).

U této pozice při posuzování bývá často používáno termínu „delší zadní partie“ nesprávně i u holubů, na spodní hranici požadované velikosti. Tam by bylo spíše na místě povšimnout si délky přední partie, případně krku. Tato pozici je nutno věnovat značnou pozornost i s ohledem na její důležitost směrem k letovým vlastnostem - stavění.

11. Stavba těla:

úzce souvisí z předchozí pozici. Do vad této pozice soustředíme všechny vady související s anatomickými odchylkami stavby kostry od normálu středního voláče.

Vady hrubé : silně prohnutá nebo esovitě zakřivená hrudní kost, jiné znatelné anatomické odchylky od ideálu.

Vady malé : mírně prohnutá nebo esovitě zakřivená hrudní kost.

Mechanicky naražená hrudní kost (vrub ve viditelné hraně hrudní kosti pocházející od úrazu), anatomické deformace hlavy, zobáku, ozobí a obočnic neposuzujeme v této pozici.

12. Krk:

Poměrně velmi dlouhý, tak jak je tomu obvyklé u všech středních voláčů u kterých je předepsána hrůskovitá volatost.

Vady hrubé : velmi krátký krk.

Vady malé : poněkud kratší krk.

Tato pozice je velmi důležitá, jelikož délka krku podmiňuje tvar volatosti. Přesto je posuzovateli mnohdy zcela opomíjena. Vady tvaru krku se vždy přímo projevují na tvaru volatosti a jsou posuzovány jako vady volatosti.

13. Volatost:

je dobře vyvinutá, hrůskovitého tvaru, v dolní části mírně podvázané, v horní třetině mírně rozšířená. Vole je vyvinutá směrem dopředu a do stran, mírně i na zadní části krku.

Texativně vyjádřitelné vady: úplná nevolatost - *vytluka*.

Vady hrubé : malá volatost, nesouměrně na stranu vychýlené vole, pytlovitě vole, zcela kulovitě vole.

Vady malé : menší volatost, menší nesouměrnost, přefouklé vole, nepodvázané vole, mírně kulovitě, nevyvinuté do stran a do zadu (krku).

Volatost je jedním z nejdůležitějších znaků u všech voláčů, a proto ji i při posuzování věnujeme náležitou pozornost. Velkou výhodu mají holubi s klecovou dřezbrou, nebo alespoň krotci. Posuzovatel není povinen holuba nafukovat (jsou země, kde je to přímo zakázáno).

= 16 =

Další nedovolenou úpravou kresby je odstranění některé z letek prvního řádu, zejména u bělokošť a sedlatých. Na druhé straně dovolené drobné úpravy kresby považujeme za součást předvýstavni přípravy.

Z ostatních nedovolených úprav, které se nejčastěji bohužel vyskytují, je to zejména: barvení obočnic, odstřahování skvm ze zobáku a ozobí násilnou mechanickou cestou, vytrhávání krajních per z ocasu a barvení peří u některých kreseb. To vše je činností velmi neetická a zavrzeholná a vede zaslouženě k výluce holuba, který však za nic nemůže. Špatnou pověst získá jen a jen chovatele.

Dovolené úpravy, které má chovatel možnost udělat a pokud chce uspět, tak předvýstavni přípravu provést musí, jsou to zejména: odstranění jednotlivých pírek z té části nohy a prstů kterou vzorník předepisuje jako neopřehnou, masáž obočnic a zobáku, nejlépe pomocí másla či jedlého oleje, umytí a namazání nohou, zkrácení a zapilování horní části přerostlého zobáku, a také vyčištění ozobí vně a zejména z vnitřní strany. Dosti často se vyskytuje ozobí násilně zbarvené bílého ojínění, které je předepsáno vzorníkem. Nebyvá v tom žádný zlý úmysl, spíše neznalost a nezkušenost chovatele. Přesto chybějící ojínění musíme považovat za vadu a postihnout ji i až 2 body podle rozsahu.

Další nedovolenou úpravou, a navíc zcela nesmyslnou, je maštění peří. Vyskytuje se velmi zřídka a někdy i nechtěně při neopatrném zacházení při mazání obočnic a nohou. V posledních letech se několikrát objevily případy barvení obočnic rtěnkou. Tato úprava se dá lehce prokázat ořetrem bílým cigaretoým či toaletním papírem.

Po skončení posuzování každé kolekce jednoho rázu stáváků musí posuzovatel provést kontrolu ocenění a pořadí zejména špičkových holubů. Není na závadu, když se k posouzení holubů, kde nemá dobrý pocit, ještě vrátí a nesrovnalost opravi.

Výstavni kondice holuba úzce souvisí s jeho zdravím. Pouze zdravý holub může být vystavován a dosáhnout dobré ocenění. Je povinností posuzovatel před posouzením holuba vyřadit z oceňování ty jedince, kteří jeví známky onemocnění.

Každý posuzovatel si musí být vědom, že posuzuje holuba se zvláštními letovými vlastnostmi, kterým by měly být podřízeny i tvary a vzájemné proporce jeho exteriéru.

Výklad k jednotlivým pozicím vzorníku.

L.Hlava :

normální velikosti, poměrně vysoko klenutá, čelo širší a poměrně strmé, temeno mírně zploštělé, záhlaví dobře zakulacené.

Vady taxativně vyjádřitelné nebo jinak měřitelné: zcela kulatá hlava bez typické plošinky na temeni - 5 bodů.

Vady hrubé : velmi úzká a nízká hlava se silně propadlou částí mezi zobákem a obočnicí - 4 - 5 bodů.

Vady malé : příliš velká (těžká) hlava, nízké čelo, úzké čelo, protáhlý a mírně zúžený obličej, drobná hlava, málo ztětelná plošina na temeni.

Hlava a její tvar je důležitou součástí exteriéru. Vlivem degenerace při používané úzké příbuzenské plemenitbě a nedostatečným výběrem došlo v poslední době ke zhoršování tvaru hlavy u některých rázů. Při posuzování je nutno posoudit jak pohled ze shora, tak pohled bočním. Dáváme přednost vysoce klenuté hlavě, kde vzdálenost od horního okraje obočnice k plošince na temeni je co nejvyšší při bočním pohledu. U holubů s kresbou na hlavě (sedlatí, lysí) musí posuzovatel zvažít, zda porušení požadovaného tvaru není způsobeno značnou úpravou kresby.

Z.Oči:

jsou perlové, jen nepatrně prokvené, kolem zorničky úzký čistě bílý proužek, sedlatí a bílí mají oči tmavé (vířkové) existují bílí s perlouma očima, což není považováno za vadu.

Vady taxativně vyjádřitelné: každé oko jinak zbarvené, jiné zbarvení očí, než je předepsáno - výhluka.

Vady hrubé : silně prokvené oči bez blého proužku - 4-5 bodů.

Vady malé : mírně prokvené, malý kliněk (skvrna) světlý v tmavém oku a tmavý v perlovém, za zcela bílé mlé oko strážíme nejvýše 1 bod, nepravdělná (roztlá) zornička. Perlové oko je ozdobou hlavy. U staváků zejména pruhové rázy trpí na překvení oka. U nepruhových rázů klademe přísnější měřítko.

3.Obočnice :

jsou červené zbarvené, výrazné, širší, hladké, jednookruhové.

Vady taxativně vyjádřitelné: jsou červené zbarvené, výrazné, širší, hladké, jednookruhové. a) zcela bílé, šedé - u bělopruhých, mramorovaných a píchů - 4 body u ostatních - 5 bodů b) načernalé - u černých bělopruhých - 4 body, u ostatních - 6 bodů.

Vady hrubé : víceokruhové a velmi hrubé u vrásčité obočnice.

Obočnice je důležitou součástí exteriéru staváka a má značný význam pro celkové vyznění celé hlavy po estetické stránce. Je nutno vědět, že prosléchtlost obočnice je mezi jednotlivými rázy rozdílná, což je nežádoucí jev. Jde převážně o rozdíly ve zbarvení obočnice, nejhorší situace je mezi řadou pruhových rázů, vč. bělopruhých. Je nezbytné dosáhnout prosléchtlosti červené obočnice i u těchto rázů, tolerance v posuzování by měla být časově omezena do dalšího vydání vzorníku.

Při posuzování obočnice je třeba mít na paměti staří holuba. Zbarvení obočnice a zejména struktura obočnice se v průběhu života mění a to někdy i podstatně. Zatímco zbarvení obočnice je úplně až v sedmém až desátém měsíci života, u holubů čtyřletých a starších obočnice zpravidla bledne, neintenzivnější bývá zbarvená mezi druhým a čtvrtým rokem života. Také struktura obočnice se s věkem mění, mezi 4 - 5 rokem začíná zpravidla hrubnout.

Taxativně vyjádřitelné vady:

-chybějící kresba hlavy a volate - 6 bodů
-chybějící kresba sedla a křídél - 5 bodů.

Vady hrubé : bílá pera v ocase a křídlech (elky), silně zžaběly v ocase a křídlech, větší souvislé bílé plochy, výrazně prokvetlá spodní částí volate a spodní částí těla.

Vady malé : menší zžaběly v letkách a ocase, nepravdělná kropenatost, ojedinělé bílé perí ve spodní části volate a těla a v podocasníku, zcela tmavá záda u světlých tygrů, ojedinělé bílé perí okolo patních kloubů (kalhový).

Tímto vzorníkem je vyřešen dlouhodobý problém - rozdíly mezi světlým a bělošitým tygrem. Zbývajícím problémem je vyřešení kresby modrých tygrů, kterými se zabývá jen málo chovatelů a pokrok je za posledních 20 let nepatrný. V paděsátých letech bohužel vymizeli modří bezpruní stávců, kteří mohli vývoji modrých tygrů urychlit. Za úvahou by stálo použití modrých bezpruhých šajgrů. Modří tygry je nutno posuzovat s vědomím rázu ve vývoji.

L.Bílí s barevnou lyskou („plamínčí“):

jejich kresba i vady kresby jsou shodné s lysou kresbou u barevných. Vyskytují se černí, červení, žlutí, modří a stříbřití.

K.Barevnoccaší:

jsou celí bílí a kresbu tvoří barevný ocas ve spodní části po řítní otvor (jako u sedlatých), na kostičce je ukončena rovnou čarou kolmou na osu těla. Vyskytuje se i s kresbou plamínka.

Vady hrubé : dvě a více bílých per v ocase, značně velký bílý podocasník, značná nepravidelnost ukončení kresby na kostičce a silně zžaběly.

Vady malé : jedno bílé pero v ocase, mírně zžaběly, malý podocasník a mírná nepravidelnost kresby na kostičce.

L.Bílá barevnopruží:

Existují červení a žlutí, teoreticky i černí. Jsou zásadně perloocí. Kresbu tvoří dva barevné pruhy na křídlech, ostatní opření je bílé. V tom spočívá největší problém jejich šlechtění. Tito holubi nejsou vlastně v pravém slova smyslu bílí, jako např. plamínčí, ale jsou to vlastně bělouši („šiml“) s rozředěnou pigmentací tak, že zůstane patrná jen kresba pruhu. Poříž je v tom, že s vymizením barvy na volati i jinde jde ruku v ruce i snižování výraznosti pruhů.

Vady hrubé : výrazně probarvené vole (křk) a další částí těla, téměř nezatelné oba pruhy, obě tmavé oči - 4 body.

Vady malé : málo znatelné probarvení volate a ocasu, méně výrazné pruhy, široké a nepravidelné pruhy, nedotlažené pruhy.

M.Běložitní (šituncí):

Kresbu tvoří bílé plochy šitů křídél, ostatní částí těla jsou barevné. Zatím se vyskytují hlavně žlutí, řídejší i červení zpravidla jako vedlejší produkt chovu bělopruhých a izabel. Mohou být i v kombinaci s lysou kresbou, i tygr.

Vady hrubé : silně prokvetlé šitý barevným perím, bílé skvrny na jiných místech těla. Jednotlivá bílá pera na jiných částech těla.

N.Šupinatá kresba (bělokaprátá kresba):

Jedná se o barevné holuby s bílou šupinatostí kapratostí (nebo i šupinatostí) na šitrech křídél. Vyskytuje se hlavně u červené barvy, řídejší u žlutých a černých. Mohou být i v kombinaci s lysou kresbou. Vznikají zpravidla jako vedlejší produkt při šlechtění bělopruhých. Bílá nebo šupinatá záda nejsou vadou.

pravidelná kapratost tzv. vnějšího srdce modrých sedlých. Zbarvení kapratosti je sytější černé. Vnitřní srdce požadujeme čisté, bez kapratosti. Pravidelná kapratost vnitřního srdce je považována za malou vadu do 2 bodů.

Vady hrubé : kapratost přesahující až na zadní část krku a volete, silně slitá kapratost vnějšího srdce, ojedinelá, téměř nezmatečná kapratost vnějšího srdce.

Vady malé : pravidelná i nepravidelná kapratost vnitřního srdce, méně výrazná kapratost vnějšího srdce, mírně slitá kapratost vnějšího srdce. Zahnědlou a hnědou kapratost posuzujeme jako vadu barvy.

G.Kapratí:

Existují modří s černou kapratostí na štitěch křídel a v posledních letech i žlutěplaví se žlutou kapratostí a pruhy. V budoucnu nelze vyloučit ani červeně plavé kapraté a skrývající s barvou a kresbou jako u koburských skrývanů. U tradičních modrých kapratých se vžil název „penížek“ a již prakticky vymizel starý název „vičňák“. Kapratou kresbu tvoří oválné skvrny na jednotlivých pírkách na štitěch jejichž překrývání vytváří charakteristickou trojúhelníkovou kresbu štitů. U modrých se vyskytuje i bělokosá kresba. Do budoucna nelze vyloučit ani kresbu lysou u všech barev.

Vady hrubé :

1) Modří: narezlá kapratost a pruhy, světlé konce letek, narezlé letky, silně nepravidelná nebo zcela slitá kapratost.

2) Žlutěplaví: silně nepravidelná nebo zcela slitá kapratost, zcela nevýrazná kapratost.

Vady malé :

1) Modří: zahnědlé pruhy s kaprování, záseďlé letky, mírně nepravidelná kapratost, slitá kresba v horní třetině štitů, nepřesné nebo přerušované pruhy a výrazný třetí průh.

2) Žlutěplaví: mírně nepravidelná nebo mírně slitá kapratost, málo výrazná kapratost.

Zatímco žlutěplaví posuzujeme jako nový ráz ve vývoji, u modrých už klademe poměrně velký důraz nejen na kresbu, ale i na barvu a lesk. Problémem zůstává nejen časté překrvení oka, ale i výskyt skvm na zobáku u modrých. Lysá kresba by zde velmi pomohla.

H.Mramorování:

Existují u modré a červené barvě. Stále přetrvává tradiční název „baborák“, v zahraniční odborné terminologii je vžitý název „grizzly“. Kresba je tvořená bíle žhaným peřím po celém těle, volje je poněkud tmavší. Žhání není pravidelné a vytváří dojem mramorování. Modří mají na křídlech 2 černé pruhy, červení 2 červené. U modrých jsou letky modré, bíle žhané, ocas je zakončen cca 2 cm černým pruhem.

Vady hrubé : značně nepravidelná kresba ve štitěch, chybějící pruhy, bílá pera v ocase a křídlech, bílé skvrny na hlavě i jinde, silně narezlé letky u modrých.

Vady malé : méně výrazná kresba na štitěch, chybějící mramorování na spodní části těla, méně výrazné pruhy, náznak třetího pruhu, světlejší nebo nepatrně narezlé letky, zahnědlé pruhy u modrých a světlejší hlava.

Vzhledem k problémům s čistotou zobáku u modrých lze doporučit i lysou kresbu.

L.Tygrí:

Chovají se v barvě černé, červené, žluté a modré a kresba má tři modifikace - tmavou, světlou a běloštitou. Kresba je tvořená bílými a bíle prokvetlými peří, poměrně pravidelně rozestřeny na barevné ploše hlavy, horní třetiny volete, horní části křídel (ramínka-asi do třetiny), sedla a zad. Ostatní části těla, letky a ocas jsou barevné. Světlí tygrí mají mnohem více prokvetlé vole (asi do poloviny) a celé štity křídel jsou rovněž dosti prokvetlé (bílým a žhaným peřím). Běloštití tygrí mají čisté bílé štity křídel až po letky druhého řádu. Bílá záda u běloštitých tygrů nejsou vadou.

4.Zobák:

je středně dlouhý, poměrně široce nasazený, zásadně světlý bez skvm, na špičce voskově nažloutlý, směrem k ozobí naružovělý až načervenalý. Mírně kratší zobák je přednostní.

Vady taxativně vyjádřitelné:

-zcela černý zobák: a) u černých bělopruhých - 6 bodů

b) u ostatních rázů - 8 bodů

-dělnka nad 2 cm - 3 body

-šifka pod 1 cm - 4 body (měřeno v nejnižším místě u kořene zobáku).

Vady hrubé : hnědá a černé skvrny, velmi dlouhý (nad 21mm) a velmi slabý (pod 10mm u 1,0 a pod 9,5mm u 0,1).

Vady malé : malé, nevýrazné skvrny, mírně delší zobák (do 21mm) mírně slabší zobák (do 10,5 u 1,0 a do 10mm u 0,1), nepatrné deformace, přerostlý neupravený horní zobák, neprobarvený rohově zbarvený zobák.

Zbarvení zobáku prošlo v minulosti u řady rázů značným vývojem, ještě v padesátých letech se zdál černý zobák u černých tygrů neřešitelným problémem. V současnosti působí největší problém zbarvení zobáku u černých bělopruhých, kde je řada jedinců s černými zobáky a také u modrých bělokosů a modrých kapratých kde nepatrně průsvitné jehly na špičce tolerujeme. Velmi relativní je zaležitost délky a šířky zobáku. Zatímco dlouhý zobák může zároveň opticky působit jako slabý, slabý zobák může působit jako dlouhý. Po mnoha provedených měřeních (posuvným kovovým měřítkem) vychází ideální šifka (u ozobí) 12,6mm až 13,2mm a ideální délka 17,2mm až 18,6mm. Samozřejmě že horní hodnoty se týkají samců a dolní samic.

5.Ozobí :

normální velikosti, nepřilisi výrazné, světlé, ojměně bílým popraškem, hladké

Vady taxativně vyjádřitelné:

-zcela černé:

a) u černých bělopruhých, černých a modrých plamínků a modrých bělokosů - 3 body

b) u ostatních - 6 bodů

-chybějící bílý poprašek - 1 bod.

Vady hrubé : výrazné černé skvrny.

Vady malé : malé skvrny, nepatrné deformace, hrubé a vrásčité.

Ozobí je také jeden ze znaků, které musíme posuzovat v návaznosti na stáří holuba. Od 4 roku bývá ozobí zpravidla stále hrubší a vrásčitější a také skvrny se zvyrazňují. Chybějící poprašek je většinou výsledkem nevhodné úpravy (a nesmyslné) před výstavou, někdy však může být následkem prodlávané rýmy. Také nedostatečné vyčištění ozobí může působit dojmem tmavé skvrny.

6.Barva:

barva opetření je velmi dokonale prošlechněná, u všech rázů požadujeme čistou, sytou a rovnoměrně rozloženou barvu.

4.Modří:

požadujeme sytou, vyrovnanou barvu světlejšího tónu, připouští se i střední odstín, pokud je barva vyrovnaná po celém těle, pouze vole je tmavší, ocasní pruh a letky jsou černé. Usilujeme o to, aby rozdíl mezi zbarvením hlavy, volete, sedla, zad, kosiřce a ocasu byly co nejmenší, nepísobily dojmem výrazných přechodů, a také jednotlivá pera aby byla vybarvena rovnoměrně, působilby dojmem jednotně zbarvené plochy bez lemu jednotlivých per.

Vady hrubé : bílá záda, tmavé skvrny na hrudi, na přechodu zadní části krku a sedla, v ocase zaběly i na vnitřní straně ocasních per, narezlé letky, tmavé lemy jednotlivých per.

Vady malé : nevyrovnaná barva, světlejší záda, tmavší hlava, světlejší letky, tmavší kostřec a ocas, náznaky lemnů, tmavší hruď a přechod krku a sedla, zahnětlé pruhy, zrašedlá barva. Pouze u modrých bělopruhých je možná větší tolerance nedostatků v barvě.

B.Černá :

požadujeme sytou, vyrovnanou barvu včetně probarvení ocasu a letek.

Vady hrubé : našedlá a zahnětlá po celém těle, silně zahnětlé a zrašedlé letky, rez na voliet a v letkách, silně zžaběly v ocase a letkách.

Vady malé : zrašedlé a zahnětlé letky, mírně zžaběly v ocase.

Vzhledem ke stavu slechtění černých bělopruhých je u tohoto rázu stále ještě nutná značná tolerance k sylosti a vyrovnanosti barvy.

C.Červená :

požadujeme sytou, čistou a vyrovnanou barvu po celém těle včetně, probarvení ocasu a letek.

Vady hrubé : zamodralá, zrašedlá, silně zahnětlá barva, příliš světlé či narezlé letky a ocas, silně zžaběly v letkách a ocase. Silně zrašedlá „podsada“ peří.

Vady malé : mírně zahnětlá a světlejší barva, tmavší hlava, světlejší letky a ocas, mírně zžaběly v krajních ocasních perech, mírně narezlé vole, mírně našedlá „podsada“.

Červená barva, přes její značnou prosléchtěnost patří chovatelsky k nejobtížnějším. Při posuzování tolerujeme nedostatky u červených bělopruhých, ale i zde se situace v posledních letech zlepšuje. Při posuzování větších kolekcí červených stávků je důležitě aby posuzovatel všechy holuby posuzoval za stejných světelných podmínek. To v praxi znamená nalézt jedno místo s nejlepším osvětlením a do tohoto místa všechny holuby nosit k posouzení. Přednost dáváme dennímu venkovnímu světlu. Tato barva bývá přirovnávána k barvě skotů.

D.Žlutá :

požadujeme sytou, čistou a vyrovnanou barvu po celém těle včetně, probarvení ocasu a letek. Přednost dáváme mírně světlejšímu nebo střednímu tónu barvy.

Vady hrubé : našedlá, zamodralá a načervenalá barva, příliš světlá se zžaběly v ocase a letkách, značně nevyrovnaná, výrazně lemovaná peří, zejména v sedle a na šíttech.

Vady malé : světlejší letky a ocas, slabší zžaběly v ocase, světlejší záda, tmavší kostřec, nevýrazně lemy peří v sedle a šíttech.

U žluté barvy rozeznáváme 5 odstínů : *velmi světlá, mírně světlejší, střední, mírně tmavší a velmi tmavá*. Přednost dáváme mírně světlejšímu a střednímu tónu, ostatní odstíny považujeme za vadné. Platí pravidlo, že čím světlejší žlutá, tím citlivější ke slunečnímu záření. Podobně jako u modré barvy rozeznáváme u žluté dva druhy vyrovnanosti barvy. Jednak vyrovnanost mezi jednotlivými partii těla a na druhé straně i vyrovnanost zbarvení jednotlivých per tak, aby působily jednotlou barevnou plochou. Opak způsobuje nežádoucí lemování okrajů jednotlivých per.

E.Bílá :

Požadujeme čisty, nepatrně nažloutlý odstín. Jedná se vlastně o absenci pigmentace v peří.

Vady hrubé : našedlá či namodralá barva.

Vady malé : mdlá, tupá a vápenná barva.

Na kvalitu a odstín bílé barvy má vliv i okolnost z jaké barvy je „vybělena“.

F.Sřítbříté (popelavé červená) :

požadujeme světlou, sytou, sřítbřité šedou barvu, na voliet poněkud tmavší.

Vady hrubé : výrazně červené lemování peří na voliet, souvislé plochy jinak zbarveného peří, příliš světlá barva (tak, že mizí kontrast kresby).

= 8 =

-2x1

-1x1

-barevná krajní letka (kraják)

Vady hrubé : větší bílé skvrny, zejména na hlavě (Kromě lysky, která je teoreticky možná), nohou (Kalhoty)

Vady malé : výskyt jednotlivých bílých přetek.

Tato kresba je přibližná s kresbou sedlatou, a proto u počtu pěti a více bílých letek rostle pravděpodobnost výskytu bílých skvrn, zejména podocasníku. Za ideální považujeme kresbu o 5 až 7 bílých letkách.

F.Sedlatí :

vyskytují se modří, černí, červení, žlutí a „sřítbřítí“ (popelavé červená pigmentace). Jedná se o nejšířší kresbu. Tvoří ji barevná kapka na čele od kořene zobáku sahající na 1 až 2 mm k obočnici ve tvaru mandle. Mezi okrajem kapky a barevným opeřením krku je cca 1 cm bílý proužek, který od kořene zobáku přechází v bílou nápsenku, jejíž rozměry mohou být od špičky zobáku (nejkratší) až po 4 cm od špičky zobáku (nejdelší). Obočnice se nedotýká ani barevné opeření kapky, ani ze spodní strany barevné opeření krku. Barevné opeření volíe je v dolní části protaženo až do poloviny hrudi. Barevné je i srdcovité sedlo, záda, kostřec a ocas až k třetímu otvoru. bílá jsou křídla, hlava (s výjimkou kapky, která nesaňá až po koutek zobáku), nápsenka a část hrudi a břicha. Kapka je dlouhá 15-20 mm, barevná plocha krku začíná cca 5 mm pod spodním okrajem obočnice. U modrých sedlatých bílý vnější okraj vnějších krajních ocasních per nepovazujeme za vadu. Dále u modrých sedlatých je ocas zakončen cca 2cm širokým černým pruhem.

Textativně vyjádřitelné vady :

-zcela bílá záda - modří 6 bodů, u sřítbřítých 3 body, ostatní vyňuka,

-spojená bílá nápsenka s bílou částí hrudi - vyňuka

-spojená kapka s barevnou částí zhlaví - vyňuka

-jedna barevná letka - vyňuka

-jedno bílé pero v ocase - 6 bodů

-dvě a více barevných letek nebo bílých per v ocase - vyňuka

-chybějící kapka - vyňuka

-krajáky - vyňuka

Vady hrubé : větší bílé plochy (nežádoucí) v barevném opeření a naopak, nejčastěji se vyskytují: bílý podocasník, kapka oddělená od zobáku bílým peřím („nutřená“), bílé skvrny na zádech, prorošílá kapka bílým peřím, široká kapka až k okům a do koutků zobáku, větší barevné skvrny na hlavě, značně široké sedlo, velké barevné skvrny na břiše („kalhoty“).

Vady malé : nápsenka delší než 4 cm, mírně prokvetlá kapka, širší kapka, barevná skvrna v zhlaví („sístka“), malý koutek („rousek“), delší kapka, mírně nepravdělné sedlo, menší podocasník, menší barevná skvrna na břiše, širší sedlo, bílá pírka na zádech (ojediněle). Dále drobné nepřesnosti u ohraničení kresby a také krátká nápsenka pod zobák.

Přes komplikovanost této kresby vyžadujeme její značnou přesnost. U sřítbřítých sedlatých světlejších odstínů dochází často ke splyvání kresby bílého a barevného opeření, zejména v sedle, v zádech a na hlavě, což je jev nežádoucí. Proto upřesňujeme takový odstín sřítbřité barvy, u které jsou kontury kresby jednoznačné.

Sedlatí kaprati (peničci) :

Jde o poměrně mladou kresbu, která se systematicky prosléchtuje až v posledních dvaceti letech. Už v minulosti vznikala náhodně při křížení modrých sedlatých s modřými bělokosými peničky jako nežádoucí meziproduct. Existují pouze v modré barvě. Kresbu tvoří výrazná

= 13 =

I.0. Kresba :A. Celobarevná :

Jsou bez kresby, veškeré opětení je barevné, u bílých bílé.

Taxativně vyjadřitelné vady :

- 1) jedna z letek prvního a druhého řádu barevná (u bílých), jednobarevné pero v ocase (u bílých), totéž u barevných - 4 body
 - 2) dvě a více letek a ocasních per barevných (u bílých) a bílých (u barevných) - *vyluka*.
- Vady hrubé :* větší plochy bílých (barevných u bílých) per, zejména na hlavě, podocasník, štýty křídla a pod.
- Vady malé :* ojedinelá bílá (barevná) pírkna na různých částech těla. bílá skvrna v podkřídli na přední straně štítu křídla.

B. Lysí :

lyska je umístěna uprostřed čela od kořene zobáku a je to podélná bílá (u plamínků barevná) skvrna o šířce 3 až 5 mm a délce 7 až 10 mm.

Vady hrubé : velká lyska nad 10 mm šířky a nad 15 mm délky, silně na jednu stranu vychýlená lyska, silně prokvetlá barevným perím (bílým u plamínků) a oddělená od zobáku („utržená“).

Vady malé : širší lyska (7-10mm), delší lyska (12-15mm), mírně na jednu stranu vychýlená lyska, mírně nepravidelná a bíle prorostlá lyska. Ostatní vady kresby jsou totožné s celobarevnými. Nedovolená úprava lysky (vznik viditelných hořejších míst) je vadou *vylukovou*.

C. Barevnopruzí :

zde patří modří černopruzí, šedohnědé plaví (plší) hnědopruzí, červeně plaví červenopruzí, žlutě plaví (žemláci). Dva barevné pruhy na křídlech jsou výrazné, dobře protažené, nespojují se v horní části křídla a jsou poměrně úzké (cca 10mm).

Taxativně vyjadřitelné vady : chybějící pruh - *vyluka*, zcela protažený třetí pruh - 4 body.

Vady hrubé : neprotažené pruhy přes celé křídlo, v horní části spojené sblíhavé pruhy.

Vady malé : naznak třetího pruhu, řetízkové a nepravidelné pruhy, široké pruhy, sblíhavé pruhy, málo výrazné pruhy, neprotážený jeden pruh. Chybějící ocasní pruh.

D. Bělopruzí :

vyskytují se modří, černí, červení, žlutí a izabeloví. Vady jsou shodné jako u barevnopruhých, sražku uplatňujeme o cca až 2 body mírněji, zejména u černých, kteří jsou ve vývoji.

E. Bělokosí (bělohrotí) :

existují černí, modří, červení, žlutí a modří kapraří (peničci), perspektivně mohou být i šedohnědé plaví (plší), bělopruzí a modří mramorovaní (baboráci). Kresbu tvoří 3 až 8 bílých krajních ručních letek, ideálně při stejném počtu bílých letek v každém křídle.

Taxativně vyjadřitelné vady :

- 1) v rozmezí 3-8 letek rozdíl o 1 letku - 1 bod, o 2 letky - 2 body, o 3 letky - 4 body, rozdíl o 4 a více letek - 6 až 8 bodů

-9x9

-9x8, 10x9

-3x2 a 1 barevná letka mezi bílými

5 bodů

6 bodů

-2x2

= 12 =

Vady malé : menší červené lemy pěti (zejména na voleti), poněkud světlejší odstín.

Tato barva se zatím vyskytuje jen u sedlatých staváků. Byla v posledních 30-ti letech vyšlechtěna ze stříbrných sedlatých rakovnických kotlíků a modrých a žlutých sedlatých staváků. Drobné tmavé skvrny v ocase, zejména u samečů, nepovažujeme za vadu. Někteří chovatelé tvrdí, že existují dva „odstíny“ této barvy (druhému říkájí „perlový“), ale pro seriózní rozlišení nemáme zatím dostatek podkladů. Vzhledem ke složitému původu a malé ustálenosti to nelze vyloučit. Ocasní pruh není patrný.

G. Žlutě plavá (žemláci-žlutá dominantní) :

Jde o rozředěnou žlutou barvu, sytě žluté je vole a pruhy v křídlech a náznak ocasního pruhu, ostatní části jsou světle smetanově žluté.

Vady hrubé : silně zašedlá a zamodralá, příliš tmavá s tmavými skvrnami na štítech.

Vady malé : světlejší hlava a okolí uší, mírně zašedlá nebo zamodralá spodní část těla (břicho, hrud'), nevyrovnaná barva ve štítech, náběh na třetí pruh, nevýrazné pruhy (chybějící pruh považujeme za vadu kresby).

H. Šedohnědá plavá (plší) :

Požadujeme šedou barvu, dosti světlou, se žlutavým nádechem, vole je tmavší, letky, pruhy a ocasní pruh jsou hnědé.

Vady hrubé : silně namodralá barva.

Vady malé : mírně namodralá barva, světlejší letky a pruhy, náběh na třetí pruh, chybějící pruh považujeme za vadu kresby.

I. Červeně plavá :

Jde o dominantně červenou barvu, sytě červené jsou pruhy a vole, na ostatních částech těla světlejší, červeně plavá.

Vady hrubé : silně zamodralá barva.

Vady malé : mírně zamodralá barva, nevýrazné pruhy, náběh na třetí pruh, nevyrovnaná ve štítech.

Tato barva na svoji regeneraci teprve čeká. Jedinci, kteří se objevují, jsou většinou náhodnými produkty křížení mezi modřými a červenými mramorovanými, což není správný postup.

K. Izabelová :

Jde o rozředěnou žlutou, požadujeme velmi světlou, smetanově žlutou barvu.

Vady hrubé : zašedlá, zamodralá či načervenalá barva.

Vady malé : tmavší odstín barvy (odstín mezi izabelovou a žlutou) tmavší vole.

Tato barva vyskytující se až v posledních dvaceti letech, bývá doprovázená většinou bělopruhovou, vzácněji běloštitnou kresbou.

L. Lesk a svit :

český stavák je jedním z nejprošlechtěnějších plemen v lesku na světě. Také na svit se klade velký důraz.

M. Modrá :

lesk je modrozelený, velmi intenzivní po celé ploše volete, svit intenzivní pouze na voleti. *Vady hrubé :* chybějící nebo zcela nevýrazný lesk, rezavý, fialový, růžový nebo stříbrný přesahující rozsahem horní třetinu volete.

Vady malé : méně intenzivní lesk, nevýrazný svit, mírně nafialovělý, narůžovělý nebo stříbrný v horní části volete, nelesklý klínek v dolní části volete, modrofialový po celém voleti

= 9 =

(zvrátový lesk), chybějící zelenou nebo modrou složku v lesku posilujeme nejvýše 2 body. Nedostatký lesku u modrých bělopruhých posuzujeme tolerantněji.

B.Černá:

lesk je modrozelený, v sedle a v zádech přechází do lesku modrého až modrofiálního.

Vady hrubé: zcela nevýrazný nebo chybějící lesk a svit, výrazně růžový, fialový, načervenalý, rezavý a nažloutlý lesk.

Vady malé: modrofiální, načervenalý, narůžovělý, nařafalovělý nebo nažloutlý v horní části volete, chybějící zelená nebo modrá složka v lesku, poněkud méně výrazný lesk a svit, méně lesku v zádech, sedle a šířkách.

Za ideální u lesku černé barvy považujeme když modrá i zelená složka lesku je v rovnováze (50:50). Holubi s převážující zelenou složkou lesku na volci mívají bohatší modrozelený lesk i na zádech a kostřeci v horní části volce však nebývá již tak kvalitní. Holubi s převážující modrou složkou na volci bývají na zádech a kostřeci modrofiální nebo červenořafalovi a také intenzita lesku a svitu nebývá již tak dobrá.

Nedostatký lesku u černých bělopruhých je nutno zatím tolerovat.

C.Červená:

lesk je červenomodrofiální se zeleným nádechem, v sedle a na zádech přechází do modrofiálního. Svit je intenzivní po celém těle.

Vady hrubé: chybějící lesk a svit, zelenožlutý nebo cibulově narezlý na volci, kovové nášedlí, chybějící v zádech a na kostřeci.

Vady malé: méně výrazný lesk, světlé fialový, nažloutlý nebo mědnatý na volci, slabší svit. Lesk červené barvy je citlivý na způsob osvětlení a na barvovidnost chovatele i posuzovatele. Posuzujeme vždy tak, abychom měli zdroj světla za zády. Podobně jako u černých plati, že holubi s výraznější zelenou složkou lesku na volci mívají bohatší modrozelený nebo modrofiální lesk i na zádech a kostřeci, kdežto holubi kterým zelená složka chybí, mívají mnohem méně lesku v sedle, zádech a kostřeci a i ten bývá kovově fialový a málo svitný.

D.Žlutá:

lesk se vyskytuje pouze na volci a musí být zlatožlutý s nádechem do růžova.

Vady hrubé: lesk zelený nebo modrozelený.

Vady malé: málo výrazný, stříbřitý, příliš načervenalý, málo svitu.

Světlejší odstíny žluté barvy jsou velmi citlivé na sluneční záření a to se projevuje negativně i v lesku. U světlých holubů se mnohem častěji vyskytuje zejména nežádoucí stříbřitý lesk a u vybledlého peří ztrácí lesk na intenzitě a mizí i svit.

E.Bílá:

Také u bílé barvy vyžadujeme lesk a to narůžovělý. Je pouze na volci.

Vady hrubé: výrazně zelený na volci.

Vady malé: nepatrně nazelenalý, stříbřitý, chybějící svit.

U bílé barvy neklademe takový důraz na lesk jako u barev předchozích, proto u hrubé vady nedoporučujeme větší strážka než 4 body. Při porovnání lesku větších kolekcí plaminků je patrné, že zde hraje mimo strukturu peří roli i to z jaké barvy je holub „vybělený“.

F.Stříbrná (popelavě červená):

lesk požadujeme pouze na volci, a to stříbřitý.

Vady hrubé: lesk zelený, modrozelený, fiální, bronzový.

Vady malé: lesk nepatrně nazelenalý, nařafalovělý, slabý nebo chybějící svit.

U tohoto poměrně mladého razu není lesk ještě dostatečně ustálen jako pozůstatek křížení se mimo rezu na volci často opakují zejména zelený lesk. Přesto už existuje řada jedinců kontrastního tónu barvy a čistým stříbřitým leskem.

G.Žluté plavé (žemláci):

lesk požadujeme zlatově růžový pouze na volci.

Vady hrubé: lesk zelený, zelenořafalový a modrořafalový.

Vady malé: málo intenzivní lesk, stříbřitý, nepatrně nazelenalý, nedostatek svitu.

U této barvy klademe na čistotu lesku poměrně značný důraz.

H.Šedohnědé plavé (pisi):

požadujeme lesk světle olivově zelený a to pouze na volci. Nepatrně narůžovělou horní část volce nepovažujeme za vadu.

Vady hrubé: výrazně modrozelený, červený a modrořafalový.

Vady malé: méně výrazný lesk, fiální, nedostatek svitu.

Vadný modrozelený lesk zpravidla provází nežádoucí zamodralou barvu a černé pruhy.

I.Červené plavé (červenoprzi):

požadujeme lesk červený až červenořafalový a to pouze na volci.

Vady hrubé: výrazně modrý, zelený, nebo modrozelený lesk.

Vady malé: méně výrazný lesk, fiální, lesk, mimně nazelenalý nebo namodralý lesk.

Tato barva je teprve v novostech, proto lesk není ještě příliš prošetřen.

K.Lzabělavá: požadujeme lesk světle růžový, a to jen na volci.

Vady hrubé: zelený, modrý a fiální lesk

Vady malé: stříbřitý, růžovořafalový a málo výrazný lesk.

Vývoj barev a příslušný lesk nelze považovat za ukončený proces. V rámci novostech se objevují šedohnědí („kaštanoví“), kteří vznikli většinou křížením žlutých a plavých. Vzniká šedohnědá barva, podobná barvě jedlého kaštanu, pastelově teplého tónu. Lesk je zelený. V barvě a lesku síce velmi podrobně máme popsány vady malé a hrubé, je třeba však mít na zřeteli, že u většiny vad můžeme použít rozpětí strážek 1 až 8 bodů podle stupně výskytu. Zde je úloha zkušenosti, barvovidnosti a úsudku posuzovatele nezaměnitelná. Posuzovatel, který nemá v absolutním pořádku znak co se týká barvovidnosti, by stavěky neměl posuzovat.

8.Struktura peří:

opeření je hladké, dobře přiléhá, husté, peří je krátké, nebo střední délky.

Vady hrubé: silně třepení, velmi dlouhé peří.

Vady malé: mírná třepenost, delší peří, suché lánavé opeření, méně přiléhá peří, řídké peří. Struktura peří úzce souvisí s kalitou lesku a svitu, proto ji věnujeme značnou pozornost. U velkých vad však používáme strážky maximálně 4 až 5 bodů.

9.Pernatě ozdoby:

vzorník nepřipouští. Jakékoliv znetřelé pernaté ozdoby jsou výlučkovou vadou. Nejčastější pernatou ozdobou u staváků jsou výraznější opeřené tyčasti nohy, které jsou předepsány jako hoté a dále také výskyt lasturovitě, méně často špičaté chochočky v záhlaví. Je dosi pravděpodobné, že výskyt lasturovitě chochočky souvisí u některých rázů (mramorování, modří, barevnoprzi) s křížením se staršími stavěky chocholaty v dávné i nedávné minulosti. Přesto že jde o vadu výlučkovou, vyskytují se tak vzácně, že nepředstavují žádný vážnější problém v chovu a posuzování. Ojedinelý výskyt nepatrného opeření prstů je malou vadou a lze to zatařit mezi dovolené úpravy před vystavou.